

IMPERATIV

DERIVAČNÍ SCHÉMA:

Kmen infinitivu – 𐌆 + -k- +	---	-ime
	-(0)	-ite
	tegu(l) + 3. os. praes.	

- 𐌆 + -k- + # → kalb k (...)
 - 𐌆 + -k- + # k (...)
 é → rašy- 𐌆 + -k- + # k (...)

KOMENTÁŘ

1) Paradigma imperativu není úplné: novodobá litevština nemá speciální imperativní tvary pro 1. os. sg. a 3. os.

2) 2. os. sg. končí na sufix, nemá žádnou koncovku: *eik*, *duok*, *sakyk*. Vedle sufixu *-k-* se může vyskytovat varianta *-ki*: *eiki*, *duoki*, *sakyki*. Tvary na *-ki* jsou vzácnější, vyskytují se především v dialektch a v poezii, mají poetické zabarvení. Spisovná novodobá litevština v 2. os. sg. imp. jednoznačně preferuje tvary na *-k*.

3) Pokud infinitivní kmen končí na *g* nebo *k*, tyto souhlásky splývají se sufixem *-k* a výsledný tvar obsahuje pouze jedno *-k*:

áugti, áuga, áugo [růst] → **aug-ti** → **aug + k + #** → **au**k****, **au**k**ime**, **au**k**ite**;
 ti, a, [točit] → **suk-ti** → **suk + k + #** → **su**k****, **su**k**ime**, **su**k**ite**.

4) Pro 3. os. imperativu používá novodobá litevština konstrukci, kterou tvoří částice *te*, *tegu(l)* [ať, nechť] a 3. os. praes., resp. 3. os. fut. :

te eina / tegu(l) eina [ať jde]; **te nueis / tegu(l) nueis** [ať půjde]
te rašo / tegu(l) rašo [ať píše]; **te parašys / tegu(l) parašys** [ať napíše]

V litevštině kolísá pravopis těchto konstrukci, je možné slova psát zvlášť nebo dohromady: *tenueis* [ať půjde], *tepadaro* [ať udělá] nebo *te nueis*, *te padaro*. Pravidla pro psaní „zvlášť“ či „dohromady“ zatím nejsou ustálena.

5) Původní litevský imperativní tvar pro 3. os. měl afix *te-* a koncovku *-ie* nebo *-ai* ([ať jde]; *tedárai* [ať dělá]). Dnes existuje pouze v dialektch, spisovná litevština tyto tvary již nezná, v běžném projevu se nepoužívají.

6) Imperativní tvary mají stejné prozodické charakteristiky jako infinitivní kmen dotyčného slovesa.

CVIČENÍ. Vyčasujte v imperativu:

láukti, láukia, láukė [čekat]; ródyti, ródo, ródė [ukazovat]; válgyti, válgo, válgė [jíst]
 vo [být]; [vézt]; [škubat];
 [zpívat]; jo [pršet]; [bzučet]; [hojit se]